

DOI <https://doi.org/10.24919/2663-6042.14.2020.223503>

ВІКТОРІАНСТВО У ХХІ СТОЛІТТІ: МОДЕЛЬ, ВИКЛИК, ЛІТЕРАТУРА
Рецензія на монографію Тупахіної О. В. «Вікторіанський метанаратив
у дискурсі постсучасності: літературний вимір»
(Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 508 с.)

Дослідницький простір сучасних гуманітарних розвідок передбачає можливість визначення проблематики кодування, транскрибування та мапування різнотипних сфер дійсності в когнітивній, історико-літературній, культурній, прагматичній, дискурсивно-комунікативній, синергетичній та діяльнісній площинах. Останніми десятиліттями у світовій та вітчизняній парадигмі літературознавчих та текстологічних досліджень спостерігається значне збільшення інтересу до дослідження прототипових моделей побудови, рецепції та інтерпретації текстових складових літературного канону. Тому з розвитком та поширенням інтермедіального дискурсу актуальністю визначається представлена у реферованій роботі комплексна характеристика феномену вікторіанського метанаративу в сучасній художній культурі.

Безперечно наукову новизну становить репрезентоване в рецензованій монографії дослідження специфіки кодової надсистеми вікторіанства як історичного, соціального, ціннісного, філософського й художнього конструкту в контексті постмодерністської художньої рецепції. Інновативністю холістичного підходу кваліфікується концепція трансформації вікторіанського коду в зарубіжній літературі порубіжжя ХХ–ХХІ століть. Крім того, у роботі здійснено виокремлення цілком інноваційного напрямку літературознавчих досліджень – вікторіанської метанаратології.

Необхідно окремо відзначити значний за обсягом опрацьований корпус новітніх художніх текстів, що досі не ставали матеріалом дослідження у вітчизняних розвідках з теорії та історії літератури.

Теоретичне значення роботи полягає насамперед у тому, що здобутки дослідження становлять внесок у такі галузі літературознавства, як теорія літератури, наратологія, генологія. Упроваджено та уточнено низку літературознавчих понять (зокрема, вікторіан-

ський метанаратив, вікторіанський код, неовікторіанство). Провідної теоретичної значущості набуває, на нашу думку, упровадження до процесу дослідження епістемічна модель вікторіанського метанаративу як динамічного комплексу взаємообумовлених когнітивних, прагма-семантичних та модальних конститuentів. Запропонована модель може бути екстрапольована на дослідження інших груп художніх та культурних метанаративів.

Практичне значення монографії полягає в тому, що матеріали та результати, здобуті в процесі дослідження, можуть знайти своє застосування при викладанні нормативних курсів з історії зарубіжної літератури, стилістики англійської мови, перекладознавства або при запровадженні спецкурсів з літератури англійськомовних країн, літератури доби постмодерну, текстології та дискурсології англійської мови, мультимодальної дискурсології у вищих навчальних закладах. Матеріали дослідження можуть бути використані також при укладанні різних типів корпусів та довідників з інноваційних літературних практик.

Об'єктивність і достовірність отриманих результатів забезпечується надійною методологічною базою, якісною методикою дослідження, значним обсягом опрацьованого фактичного матеріалу, в тому числі актуальних джерел іноземними мовами. Матеріали дослідження викладено на високому науково-теоретичному рівні.

Слід окремо підкреслити, що результати дослідження пройшли апробацію при реалізації міжнародного проекту програми Erasmus+ Jean Monnet Module «Європейські цінності у художніх текстах», що свідчить про їх безумовну практичну значущість.

З огляду на зазначене, вважаємо, що рецензована монографія «Вікторіанський метанаратив у дискурсі постсучасності: літературний вимір» робить вагомий внесок у розвиток вітчизняного літературознавства і гуманітаристики в цілому.

Р. К. Махачашвілі

доктор філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри романської філології
та порівняльно-типологічного мовознавства
Київського університету імені Бориса Грінченка